

Seat No.	
-----------------	--

B.J.M.C. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
INTRODUCTION TO JOURNALISM & COMMUNICATION THEORIES

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 a) Fill in the blanks:** **07**
- 1) The McBride Commission was setup in _____.
 - 2) Study of use of time in communication is known as _____.
 - 3) 'Many Voices, One World' is _____.
 - 4) The Verbal code for any communication is _____.
 - 5) Annenberg School of Communication is situated in _____.
 - 6) 'Media Performance' is written by _____.
 - 7) Self Communication means _____.
- b) Answer in one sentence.** **07**
- 1) What kind of communication interview is?
 - 2) Shannon and Weaver model is also known as?
 - 3) What is semantic barrier of communication?
 - 4) Sender and Receiver in communication are also known as?
 - 5) In which kind of communication feedback is hard to get?
 - 6) What is semiotics?
 - 7) Press is known as fourth estate. What are the other three?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Describe the Shannon and Weaver Model of Communication.
 - b) Write a short note on: 'Press as a fourth estate'.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Write down the importance, principles, and scope of Journalism.
 - b) What are the alternative theories of press? What is the McQuail's view on them?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Define Normative Theory. Give suitable examples.
 - b) Explain Semiotics and basic concepts of Icon, Index, and Symbol.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) New trends in Indian Journalism
 - b) Feedback
 - c) Intrapersonal Communication
 - d) Online/Web Journalism
 - e) Lasswell's model of communication

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
1. मॅकब्राइड आयोगाची स्थापना ---- साली झाली.
 2. संवादामध्ये वेळेच्या अभ्यासाला ---- म्हणतात.
 3. 'Many Voices, One World' हे ---- आहे.
 4. कोणत्याही संवादाचा मौखिक संकेत ---- आहे.
 5. अन्नेनबर्ग स्कूल ऑफ कम्युनिकेशन ---- इथे आहे.
 6. 'मिडिया परफॉर्मन्स' हे पुस्तक ---- यांनी लिहिले.
 7. स्वतःशी केलेला संवाद म्हणजे ----.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
1. मुलाखत हा कोणत्या प्रकारचा संवाद आहे?
 2. शॅनॉन अँड विव्हर आकृतिबंधाचे दुसरे नाव काय?
 3. संवादामध्ये सिमेंटिक अडथळा म्हणजे काय?
 4. संवादामध्ये सेंडर (संदेश पाठवणारा) व रिसिडर (संदेश घेणारा) यांना काय म्हटले जाते?
 5. प्रतिसाद हा कोणत्या संवाद प्रकारात मिळणे अवघड असते?
 6. सेमिऑटिक्स म्हणजे काय?
 7. वृत्तपत्रे किंवा माध्यमे हे लोकशाहीचा चौथा स्तंभ म्हणून ओळखले जातात. इतर तीन स्तंभ कुठले?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) शॅनॉन अँड विव्हर आकृतिबंध स्पष्ट करा.
- ब) पुढील विषयावर थोडक्यात लिहा: 'लोकशाहीचा चौथा स्तंभ: माध्यमे'.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) पत्रकारितेचे महत्त्व, तत्वे आणि व्याप्ती विषद करा.
- ब) माध्यमांचे विकल्प (alternative) सिद्धांत कोणते? मॅक्वेल यांचे त्याबद्दल काय मत आहे?
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) माध्यमांचे आदर्शवादी सिद्धांत उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- ब) सेमिऑटिक्स ही संकल्पना स्पष्ट करा आणि आयकॉन, इंडेक्स, सिम्बॉल म्हणजे काय?
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणतेही चार) 16
- अ) पत्रकारितेतील नवे प्रवाह
 - ब) प्रतिसाद
 - क) आंतरव्यक्ती संवाद
 - ड) वेब पत्रकारिता
 - इ) लासवेलची संवाद प्रतिमा

Seat No.	
-----------------	--

**B.J.M.C. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
NEWS REPORTING, EDITING AND OPINION WRITINGS**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 a) Fill in the blanks:** **07**
- 1) _____ decides which news stories are printed in the newspaper.
 - 2) A _____ is used to give credit to the reporter for exclusive news story.
 - 3) Watergate story is an example of _____ news.
 - 4) Information about the publication of the newspaper such as editor, publisher, place of publication etc, is given in _____.
 - 5) Middle appears in newspaper on _____ page.
 - 6) Main source for crime story is _____.
 - 7) First paragraph of news is known as _____.
- b) Answer in one sentence.** **07**
- 1) What is Banner?
 - 2) What is meaning of gatekeeper?
 - 3) What is column?
 - 4) What is long form of D.T.P.?
 - 5) What is Style Book?
 - 6) What is curtain raiser?
 - 7) What is beat?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) What are the functions and types of headlines?
 - b) Describe duties and qualities of a reporter?
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Define news. What are six basic questions to be answered in news? Discuss the procedure for writing news.
 - b) Explain the role and responsibilities of the editor. What are the key skills required for editorial writing?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What is a feature? Differentiate between and in-depth news. Illustrate.
 - b) How would you assess the newsworthiness of an event? Describe with suitable examples.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Duties of Sub-Editor
 - b) Press Conference
 - c) Letters to Editor
 - d) Development Reporting
 - e) Responsibilities of foreign correspondent

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा.** 07
1. वृत्तपत्रात कोणत्या बातम्या छापायच्या याचा निर्णय ---- हे घेतात.
 2. एखाद्या पत्रकारास त्याच्या विशेष बातमीचे श्रेय देण्यासाठी ---- चा वापर केला जातो.
 3. वॉटरगेटची बातमी ---- या प्रकारच्या बातमीचे उदाहरण आहे.
 4. वृत्तपत्राचे संपादक, प्रकाशक, प्रकाशनाचे स्थळ इत्यादी माहिती ---- मध्ये दिली जाते.
 5. वृत्तपत्रात मिडल ---- या पानावर छापले जाते.
 6. गुन्हेगारीविषयक बातम्या मिळविण्याचा मुख्य स्रोत ---- असतो.
 7. बातमीतील पहिल्या परिच्छेदास ---- म्हणतात.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.** 07
1. बॅनर म्हणजे काय?
 2. द्वाररक्षक म्हणजे काय?
 3. सदर म्हणजे काय?
 4. डी.टी.पी. चे पूर्णरूप काय?
 5. शैली पुस्तक म्हणजे काय?
 6. कर्टन रेजर म्हणजे काय?
 7. बीट म्हणजे काय?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.** 10
- अ) मथळ्याची कार्ये आणि प्रकार
ब) पत्रकाराचे गुण व कार्ये विषद करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)** 15
- अ) बातमीची व्याख्या सांगा. बातमीत कोणत्या सहा मुलभूत प्रश्नांची उत्तरे मिळायला हवीत? बातमी लेखनाची कार्यपध्दती याबाबत चर्चा करा.
ब) संपादकाची कार्ये आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. अग्रलेख लेखनासाठी कोणती प्रमुख कौशल्ये आवश्यक असतात?
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)** 15
- अ) वृत्तलेख म्हणजे काय? वृत्तलेख आणि सखोल बातमी यातील फरक स्पष्ट करा. उदाहरणे द्या.
ब) तुम्हाला एखाद्या घटनेतील वृत्तमूल्य कसे जाणता येईल? सुयोग्य उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणतेही चार)** 16
- अ) उपसंपादकाची कार्ये
ब) पत्रकार परिषद
क) संपादकास पत्र
ड) विकास वार्ताकन
इ) विदेश प्रतिनिधीची जबाबदारी

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.J.M.C. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
MAKING OF (HISTORY OF) NEWSPAPERS AND PERIODICALS**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 a) Fill in the blanks:** **07**
- 1) In _____ year the censorship was introduced for Indian Press.
 - 2) The Press Council Act was passed in _____ year.
 - 3) _____ started Amrit Bazar Patrika newspaper in 1968.
 - 4) UNI is a _____.
 - 5) Bal Ganghadhar Tilak was associated with this daily _____.
 - 6) _____ was the chairman of the First Press Council of India.
 - 7) The second Press Commission was headed by _____.
- b) Answer in one sentence.** **07**
- 1) What is the other name of Hickys Bengal Gazette?
 - 2) When was the Bombay Samachar, a Gujarati Newspaper started?
 - 3) Who introduced the Right to Replay Bill in 1964?
 - 4) What is the full form of AIM?
 - 5) When INS was established?
 - 6) In which languages Darpan newspaper was published?
 - 7) Who invented movable type?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Discuss the innovations in printing machines.
 - b) What is your understanding about censorship on newspapers in India?
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Trace the history of Marathi Newspaper.
 - b) How chain newspapers affect small and medium newspapers? What are the remedies to overcome this difficulty?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the contribution of Dr. Babasaheb Ambedkar for Marathi journalism.
 - b) Discuss the changes in printing technology of newspaper.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Concept of Press Freedom
 - b) Darpan
 - c) Kesari
 - d) Raja Rammohan Roy
 - e) DTP

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
1. ---- या वर्षापासून भारतीय वृत्तपत्रांसाठी सेन्सॉरशिप सुरु केली गेली.
 2. प्रेस कौन्सिल कायदा ---- वर्षात संमत झाला.
 3. ---- यांनी 1968 मध्ये अमृत बाजार पत्रिका वृत्तपत्र सुरु केले.
 4. यू.एन.आय. ही ---- आहे.
 5. बाल गंगाधर टिळक ---- या वृत्तपत्राशी संबंधित होते.
 6. ---- हे प्रेस कौन्सिल ऑफ इंडियाचे पहिले अध्यक्ष होते.
 7. दुसऱ्या प्रेस कमिशनचे अध्यक्ष ---- होते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
1. हिक्कीज बंगाल गॅझेटचे दुसरे नाव काय आहे?
 2. मुंबई समाचार, हे गुजराती वृत्तपत्र कधी सुरु झाले?
 3. 1964 मध्ये राईट टू रीप्ले बिल कोणी सादर केला?
 4. एआयएमचा पूर्णरूप काय आहे?
 5. आयएनएस केव्हा स्थापन झाली?
 6. दर्पण वृत्तपत्र कोण - कोणत्या भाषेत प्रकाशित होत होते?
 7. हलता टंक याचा शोध कोणी लावला?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) मुद्रण यंत्रात होत गेलेल्या बदलांची चर्चा करा.
- ब) भारतातील वृत्तपत्रांवरील सेन्सॉरशिप याबाबत तुमचे आकलन काय आहे?
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास विषद करा.
- ब) साखळी वृत्तपत्रांमुळे लहान व मध्यम वृत्तपत्रांवर कोणता परिणाम होतो? हे टाळण्यासाठी उपाययोजना काय असू शकतील?
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) मराठी पत्रकारितेसाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे योगदान विषद करा.
- ब) वृत्तपत्राच्या छपाई तंत्रामध्ये झालेल्या बदलांची चर्चा करा.
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणतेही चार) 16
- अ) वृत्तपत्र स्वातंत्र्याची संकल्पना
- ब) दर्पण
- क) केसरी
- ड) राजा राममोहन रॉय
- इ) डीटीपी

Seat No.	
-----------------	--

**B.J.M.C. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
ELECTRONIC MEDIA (RADIO & T.V.)**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 a) Fill in the blanks:** **07**
- 1) Frequency modulation radio 'FM' was invented by _____.
 - 2) PAL means _____.
 - 3) TV is _____ type of media.
 - 4) Nowadays editors using _____ type of editing technique for editing.
 - 5) _____ mike used in studio by news reader.
 - 6) T.R.P. stands for _____.
 - 7) AIR named as Aakashwani in _____ year.
- b) Answer in one sentence.** **07**
- 1) 'Sapat mahacharcha' was telecasted on which channel?
 - 2) What is the long form of AM?
 - 3) Who is the owner of Balaji Telefilms?
 - 4) 103.6 Mhz frequency tuned for which radio station?
 - 5) Who is present chairman of Prasar Bharati?
 - 6) Nilesh Khare is associated with which news channel?
 - 7) RJ Pallavi is associated with which FM station?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) What is Visualization?
 - b) What are the various equipments used in Television programme Production?
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Describe the structure and functions of various departments in 'Radio Studio'.
 - b) Write about Prasar Bharati.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Discuss the production process of Television Programme.
 - b) What are the various formats of Radio Programme?
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Mid Shot
 - b) Unidirectional Microphone
 - c) FM Radio
 - d) Doordarshan
 - e) Director

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
1. फ्रीकवेंसी मॉड्युलेशन रेडिओ 'एफ.एम.' चा शोध ---- यांनी लावला.
 2. पी.ए.एल. म्हणजे ----
 3. टिव्ही हे ---- प्रकारचे माध्यम आहे.
 4. हल्ली संपादक ---- प्रकारचे संपादनाचे तंत्र संपादनासाठी वापरतात.
 5. स्टुडिओ मध्ये वृत्त निवेदक ---- माईक वापरतात.
 6. टी.आर.पी. म्हणजे ----.
 7. ए.आय.आर. चे नामांतर आकाशवाणी ---- या साली झाले.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
1. 'सपट महाचर्चा' हा कार्यक्रम कोणत्या चॅनेलवर प्रसारित झाला होता?
 2. ए.एम. चे पूर्ण स्वरूप काय आहे?
 3. बालाजी टेलिफिल्म्सचे मालक कोण आहेत?
 4. 103.6 हर्ट्झ फ्रिक्वेन्सी कोणत्या रेडिओ स्टेशन लावण्यासाठी वापरतात?
 5. प्रसार भारतीचे सध्याचे अध्यक्ष कोण आहेत?
 6. निलेश खरे कोणत्या वृत्त वाहिनीशी संबंधित आहेत?
 7. आर.जे. पल्लवी कोणत्या एफ. एम. स्टेशनशी संबंधित आहेत?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) व्हिज्युअलायझेशन म्हणजे काय?
- ब) दूरचित्रवाणीच्या कार्यक्रम निर्मितीत कोणकोणती विविध उपकरणे वापरली जातात?
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) रेडिओ स्टुडीओ च्या विविध विभागांच्या रचना आणि कार्याचे वर्णन करा.
- ब) प्रसार भारती विषयी लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) दूरचित्रवाणीच्या कार्यक्रम निर्मितीच्या प्रक्रिये विषयी चर्चा करा.
- ब) रेडिओच्या कार्यक्रमचे विविध प्रकार कोणते आहेत?
- प्र.5 टिपा द्या. (कोणतेही चार) 16
- अ) मिड शॉट
 - ब) युनी डायरेक्शनल मायक्रोफोन
 - क) एफ.एम.रेडिओ
 - ड) दूरदर्शन
 - इ) दिग्दर्शक

Seat No.	
----------	--

**B.J.M.C (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT) AND WEB
JOURNALISM**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

Q.1 Multiple Choice questions. (2 Marks Each) 14

- 1) Who is the founder of Facebook?
 - a) Jeff Bezos
 - b) Evan Spiegel
 - c) Mark Zuckerberg
 - d) Steve Jobs
- 2) Who created the first web page?
 - a) Charles Babej
 - b) Robert Taylor
 - c) Leonard Kleinrock
 - d) Tim Berners Lee
- 3) What is the full form of URL?
 - a) User reader language
 - b) United reader Language
 - c) Uniform resource locator
 - d) Uniform Ram locator
- 4) Which one is the first page of internet browser?
 - a) Web Page
 - b) Home Page
 - c) Google
 - d) Yahoo
- 5) Which one of the following is most usable source for online news reporting?
 - a) Twitter
 - b) Newspapers
 - c) Magazines
 - d) TV News
- 6) Who invented the word 'Hypertext'?
 - a) Robert Park
 - b) Bob Kanh
 - c) Ted Nelson
 - d) Al Gore
- 7) Which of the following social networking site is no more operating?
 - a) Instagram
 - b) Pinterest
 - c) Orkut
 - d) Linked In

Q.2 Short Notes. (Any 4 out of 5) 14

- a) Online News Gathering
- b) Blog
- c) E-Commerce
- d) Mojo
- e) Optical Fiber

Q.3 Short answers type questions. (Any 2 out of 3) 14

- a) Differentiate between I.T. and I.C.T
- b) Use of search engines in Mass Media
- c) State the use of Video Conference in various fields.

Q.4 Descriptive type question with internal choice. 14

- a) Describe about Online Advertising.

OR

- b) Define 'Social Networking'.

Q.5 Descriptive type Question: 14

Explain the term 'Convergence' and define how it is helpful in Journalism and mass communication.

(मराठी रुपांतर)

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

14

1. फेसबुकचा संस्थापक कोण आहे?
अ) जेफ बेझोस
क) मार्क झुकेरबर्ग
ब) इव्हन स्पिजेल
ड) स्टीव्ह जॉब्स
2. पहिले वेब पेज कोणी तयार केले?
अ) चार्ल्स बबेज
क) लेओनार्ड विलरॉक
ब) रॉबर्ट टेलर
ड) टीम बर्नर्स ली
3. युआरएल (URL) म्हणजे काय?
अ) युजर रीडर लॅंग्वेज
क) युनिफॉर्म रिसोर्स लोकेटर
ब) युनायटेड रीडर लॅंग्वेज
ड) युनिफॉर्म रॅम लोकेटर
4. संकेत स्थळाचे पहिले पान कोणते?
अ) वेबपेज
क) गुगल
ब) होमपेज
ड) याहू
5. खालील पैकी कोणता स्रोत ऑनलाईन पत्रकारितेसाठी सर्वाधिक उपयुक्त आहे?
अ) ट्विटर
क) नियतकालिके
ब) वर्तमानपत्रे
ड) टीव्ही न्यूज
6. 'हायपरटेक्स्ट' हा शब्द कोणी प्रचलित केला?
अ) रॉबर्ट पार्क
क) टेड नेल्सन
ब) बॉब कान्ह
ड) अल गोर
7. खालीलपैकी कोणती सोशल नेटवर्किंग साईट आता बंद झाली आहे?
अ) इंस्टाग्राम
क) ऑर्कुट
ब) पिंटरेस्ट
ड) लिंकड इन

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

14

1. ऑनलाईन वृत्तसंकलन
2. ब्लॉग
3. ई-कॉमर्स
4. मोजो
5. ऑप्टिकल फायबर

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)

14

1. आयटी व आयसीटी यामधील फरक स्पष्ट करा.
2. जनमाध्यमात सर्च इंजिनचा उपयोग
3. व्हिडिओ कॉन्फरन्सचे विविध क्षेत्रातील वापर सांगा.

प्र.4 थोडक्यात उत्तरे लिहा.

14

1. ऑनलाईन जाहिरातीबाबत सविस्तर लिहा.

किंवा

2. सोशल नेटवर्किंग या विषयावर निबंध लिहा.

प्र.5 'कन्व्हर्जन्स' ची व्याख्या करून ते माध्यमात कसे उपयुक्त आहे हे स्पष्ट करा.

14

Seat No.	
----------	--

**B.J.M.C (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
MEDIA MANAGEMENT AND PRESS LAWS**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

Q.1 Multiple Choice questions. (2 Marks Each)**14**

- 1) Newspaper challenged Price and Page Schedule Act.
 - a) Maharashtra Times
 - b) Lokmat
 - c) Sakal
 - d) None of these
- 2) Chief Minister of Delhi Mr. Arvind Kejriwal faced many cases for _____.
 - a) Contempt of court
 - b) Defamation
 - c) Copyright
 - d) All of these
- 3) Right to Information Act was passed first in _____ state in India.
 - a) Maharashtra
 - b) Gujarat
 - c) Rajasthan
 - d) All of these
- 4) Chairman _____ submitted the report of Second Press Commission.
 - a) K. K. Mathew
 - b) P. C. Goswami
 - c) J. S. Rajadhyaksha
 - d) None of these
- 5) Implementation of Prasar Bharati Act was started from _____.
 - a) September 1990
 - b) November 1997
 - c) January 1993
 - d) None of these
- 6) Implementations of _____ wage board for working journalists is opposed by many newspaper management recently.
 - a) Palekar
 - b) Manisana
 - c) Majithia
 - d) None of these
- 7) _____ is responsible for overall administration of entire Akashvani network in India.
 - a) Director General
 - b) C. M. D.
 - c) Chairman
 - d) None of these

Q.2 Short Notes. (Any 4 out of 5)**14**

- a) NUJ
- b) PII
- c) DAVP
- d) UNI
- e) ICT for Media

Q.3 Answer following questions. (Any 2 out of 3)**14**

- a) Write about economics of film industry.
- b) Give details of Press and Registration of Books Act.
- c) Why management of newspaper is different from management of other products?

- Q.4 Descriptive type Questions with internal choice.** **14**
- a) What is the outcome of first and second press commission's reports? Write in details.
- OR**
- b) What are the various departments involved in newspaper management? Discuss giving details of responsibilities and functions of each department.
- Q.5** What is the role of Press Council of India? Why this organization proved ineffective to control malpractices in news industry? **14**

(मराठी रुपांतर)

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. 1 बहुपर्यायी प्रश्न. (प्रत्येकी 2 गुण)

14

1. — या वृत्तपत्राने किंमत आणि पृष्ठे नियंत्रण कायदयास विरोध केला.
अ) महाराष्ट्र टाईम्स
ब) लोकमत
क) सकाळ
ड) यापैकी नाही
2. दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांना — प्रकरणी खटल्यांना सामोरे जावे लागले.
अ) न्यायालयाचा अवमान
ब) बदनामी
क) मुद्रणाधिकार
ड) यापैकी सर्व
3. भारतात माहिती अधिकार कायदा प्रथम — राज्यात संमत झाला.
अ) महाराष्ट्र
ब) गुजरात
क) राजस्थान
ड) यापैकी सर्व
4. दुसऱ्या वृत्तपत्र आयोगाचा अहवाल अध्यक्ष — यांनी सादर केला.
अ) के. के. मॅथ्यू
ब) पी. सी. गोस्वामी
क) जे. एस. राजाध्यक्ष
ड) यापैकी नाही
5. प्रसार भारती कायदयाची अमलबजावणी — पासून सुरु झाली.
अ) सप्टेंबर 1990
ब) नोव्हेंबर 1997
क) जानेवारी 1993
ड) यापैकी नाही
6. श्रमिक पत्रकारांसाठी — वेतन आयोगाची अमलबजावणी करण्यास सध्या अनेक वृत्तपत्रे विरोध करीत आहेत.
अ) पालेकर
ब) मनिसाना
क) मजिठिया
ड) यापैकी नाही
7. आकाशवाणीच्या भारतातील संपूर्ण यंत्रणेच्या एकंदर व्यवस्थापनाची जबाबदारी — यांच्यावर असते.
अ) सर संचालक
ब) मुख्य व्यवस्थापकीय संचालक
क) अध्यक्ष
ड) यापैकी नाही

प्र.2 संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

14

1. एन.यू.जे.
2. पी.आय.आय.
3. डी.ए.व्ही.पी.
4. यू.एन.आय.
5. माध्यमांसाठी माहिती व संज्ञापन तंत्रज्ञान

प्र.3 लघुत्तरी प्रश्न. (कोणतेही 2)

14

1. चित्रपटांचे अर्थकारण याविषयी लिहा.
2. वृत्तपत्र आणि पुस्तक नोंदणी कायदयाचा तपशील दया.
3. इतर कोणत्याही उत्पादनापेक्षा वृत्तपत्राचे व्यवस्थापन वेगळे का आहे?

प्र.4 दीर्घोत्तरी प्रश्न अंतर्गत पर्यायासह.

14

1. पहिल्या आणि दुसऱ्या वृत्तपत्र आयोगाच्या अहवालांचे फलित काय? तपशीलांसह लिहा.
किंवा
2. वृत्तपत्र व्यवस्थापनात कोणत्या विभागांचा सहभाग असतो? या प्रत्येक विभागाची कार्ये व जबाबदारी याबाबत तपशीलांसह चर्चा करा.

प्र.5 भारतीय वृत्तपत्र परिषदेची भूमिका काय असते? वृत्तपत्र उद्योगातील गैरप्रकारांना आळा घालण्यात ही संस्था परिणामशून्य का ठरली?

14

(मराठी रुपांतर)

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. 1 बहुपर्यायी प्रश्न. (प्रत्येकी 2 गुण)

14

1. जी व्यक्ती कंपनीच्या वतीने बोलत असते तिला ---- असे म्हणतात.
अ) सार्वजनिक वक्ते ब) प्रवक्ता
क) रक्षक ड) यापैकी नाही
2. ---- हे युबरचे ब्रँड अँबॅसिडर आहेत.
अ) विराट कोहली ब) अमिताभ बच्चन
क) प्रियांका चोप्रा ड) यापैकी नाही
3. ---- हे बाह्य जनसंपर्काचे उदाहरण आहे.
अ) पत्रकार परिषद ब) प्रशिक्षण कार्यक्रम
क) कर्मचाऱ्यांसाठी सांस्कृतिक कार्यक्रम ड) यापैकी नाही
4. भागीदारांशी साधलेला संवाद ---- संवादात अंतर्भूत होतो.
अ) बाह्य ब) अंतर्गत
क) दोन्ही अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
5. आयव्ही ली आणि ---- जनसंपर्काची पहिली व्याख्या प्रस्थापित केली.
अ) एडवर्ड लुईस बर्नस ब) डेव्हिड स्कॉट
क) स्कॉट एम. कटलीप ड) यापैकी नाही
6. ---- हे माध्यम परस्परसंवादी माध्यम जनसंपर्कासाठी वापरले जाते.
अ) सोशियल मिडिया ब) वृत्तपत्रे
क) नियतकालिक ड) यापैकी नाही
7. कार्पोरेट संवाद हि अशी प्रक्रिया आहे जी ओळखीला ---- मध्ये रूपांतरीत करते.
अ) प्रतिष्ठा ब) प्रतिमा
क) ब्रँड ड) यापैकी नाही

प्र.2 संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

14

1. गुंतवणूकदार संपर्क
2. दृक श्राव्य माध्यम
3. जागतिक संवाद
4. समर्थनपर जाहिरात
5. ब्रँड व्यवस्थापन

प्र.3 लघुत्तरी प्रश्न. (कोणतेही 2)

14

1. अंतर्गत जनसंपर्काचे पैलू कोणते आहेत?
2. आपत्तीचे प्रकार कोणते आहेत?
3. ब्रँड एकाधिकारशाही म्हणजे काय?

प्र.4 दीर्घोत्तरी प्रश्न अंतर्गत पर्यायासह.

14

1. माध्यम संपर्क या विषयावरती चर्चा करा.

किंवा

2. जनसंपर्काच्या कृतींमध्ये वापरण्यात येणारी विविध साधने कोणती आहेत?

प्र.5 'जनसंपर्क आणि इंटरनेट' या विषयावरती चर्चा करा.

14

(मराठी रुपांतर)

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. 1 बहुपर्यायी प्रश्न. (प्रत्येकी 2 गुण)

14

1. "इन द नेम ऑफ गॉड" हा ——— यांनी तयार केलेला प्रसिद्ध माहितीपट आहे.
अ) अतुल पेठे
ब) शाम बेनेगल
क) जब्बार पटेल
ड) आनंद पटवर्धन
2. माहितीपट ——— वर आधारित असते.
अ) सत्यावर
ब) कल्पना
क) दंतकथा
ड) वरील पैकी नाही
3. नाणूक ऑफ नॉर्थ चे निर्माते ——— होते.
अ) रोबर्ट जे. फ्लोइड
ब) शाम बेनेगल
क) माईक पांडेय
ड) वरील पैकी नाही
4. माहितीपटाचे डबिंग करण्यासाठी ——— प्रकारचा माईक स्टुडिओत वापरला जातो.
अ) युनी-डायरेक्शनल
ब) बाय-डायरेक्शनल
क) ओमनी-डायरेक्शनल
ड) यापैकी नाही
5. डिजिटल युगामध्ये तंत्रज्ञ ——— चा संपादनासाठी वापर करतात.
अ) लिनियर
ब) नॉन लिनियर
क) मल्टी लिनियर
ड) यापैकी नाही
6. एस्टॅब्लिश सीनसाठी कॅमेरामेन ——— शॉट घेतो.
अ) क्लोज अप
ब) मिडीयम
क) लॉग
ड) यापैकी नाही
7. रेडिओ माहितीपट हे ——— माध्यम आहे.
अ) दृश्य
ब) श्राव्य माध्यम
क) दृक श्राव्य माध्यम
ड) यापैकी नाही

प्र.2 संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

14

1. कॉलर माईक
2. ध्वनी परिणाम
3. निर्मिती नंतरची प्रक्रिया
4. स्टोरी बोर्ड
5. काव्यात्मक माहितीपट

प्र.3 लघुत्तरी प्रश्न. (कोणतेही 2)

14

1. कल्पनात्मक चित्रपटांविषयी चर्चा करा.
2. माहितीपटासाठी कॅमेरा शॉट्सचे महत्व सांगा.
3. माहितीपटासाठी मुलाखतीचे महत्व स्पष्ट करा.

प्र.4 दीर्घोत्तरी प्रश्न अंतर्गत पर्यायासह.

14

1. माहितीपटाची गुणवैशिष्ट्ये सांगा. माहितीपटासाठी लेखन कौशल्य ही संकल्पना स्पष्ट करा.
किंवा
2. माहितीपट कार्यक्रमांच्या फिल्ड रेकॉर्डिंगची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.5 माहितीपटाचे प्रकार स्पष्ट करा. माहितीपटाचा कोणता प्रकार जास्त लोकप्रिय आहे? का?

14